

CO2 Communicatiebericht “Uitstoot 2018”

1. Energiebeleid

Friso Bouwgroep is in het bezit van het CO2-Prestatieladder certificaat niveau 5. Door deel te nemen aan de CO2-prestatieladder willen we een bijdrage leveren aan de reductie van CO2 en op die manier een bijdrage leveren aan de toekomst van de aarde. Voor Friso Bouwgroep betekent dit dat we minimaal een reductie van 5% in 2020 ten opzichte van 2014 binnen de gehele organisatie willen bewerkstelligen voor wat betreft onze CO2 uitstoot.

2. Reductiedoelstellingen

Doelstellingen Friso Bouwgroep*
Friso Bouwgroep wil in 2020 ten opzichte van 2014 5% minder CO ₂ uitstoten (scope 1 en 2).
Friso heeft zichzelf het doel gesteld om voor 2020 minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project. (scope 3)

3. Genomen maatregelen

De afgelopen jaren heeft Friso diverse maatregelen genomen om de CO2 uitstoot te beperken. Naast de reguliere acties zoals het vervangen van TL-verlichting door led en het aanschaffen van zuinige auto's zijn er ook andere specifieke acties genomen. Zodra er nieuwe acties zijn worden deze meegenomen in het communicatiebericht. Momenteel wordt er gekeken naar de techniek van hybride aggregaten en rijmonitoring. Hieronder lees je er meer over. De overige acties zijn terug te vinden in het reductieplan onder andere op te vragen via de KAM afdeling.

-Actualiteiten-

Hybride aggregaten

Er wordt onderzocht of hybride (diesel & elektriciteit) aggregaten of autonome elektrische installaties kunnen worden ingezet op projecten van Friso Bouwgroep. Er wordt gekeken wat de voor- en nadelen zijn en of er bijvoorbeeld nog specifieke instructie nodig is om een dergelijk systeem te bedienen. Verder wordt gekeken of de aggregaten wat betreft aansluitingen overeenkomen met de reguliere aggregaten.

Het systeem schakelt zelf over van elektriciteit naar diesel en andersom. Tijdens regulier bedrijf maakt de aggregaat gebruik van elektriciteit en tijdens de pieken schakelt de diesel bij. Het voordeel is dat deze aggregaat een stuk zuiniger is door de combinatie van diesel en elektriciteit. Daarnaast is elektriciteit natuurlijk erg stil waardoor het op plekken waar veel omwonenden zijn een goede optie kan zijn. Op de website van een leverancier kun je hierover meer lezen: <https://www.bredenoord.com/nl/huren/hybride-combinaties/esaver/>

Figuur 1 Hybride aggregaat

Greenstar Rijcoaching

Brandstof zorgt al jaren voor het grootste gedeelte van onze CO2 uitstoot, verwachting is ook niet dat dit zal gaan veranderen. Een belangrijk punt van aandacht dus Met het testen van elektrisch vervoer worden stappen gezet. Hiernaast willen we ook gaan inzetten op bewust rijden. Door op de juiste manier gecoacht te worden kunnen besparingen worden gerealiseerd.

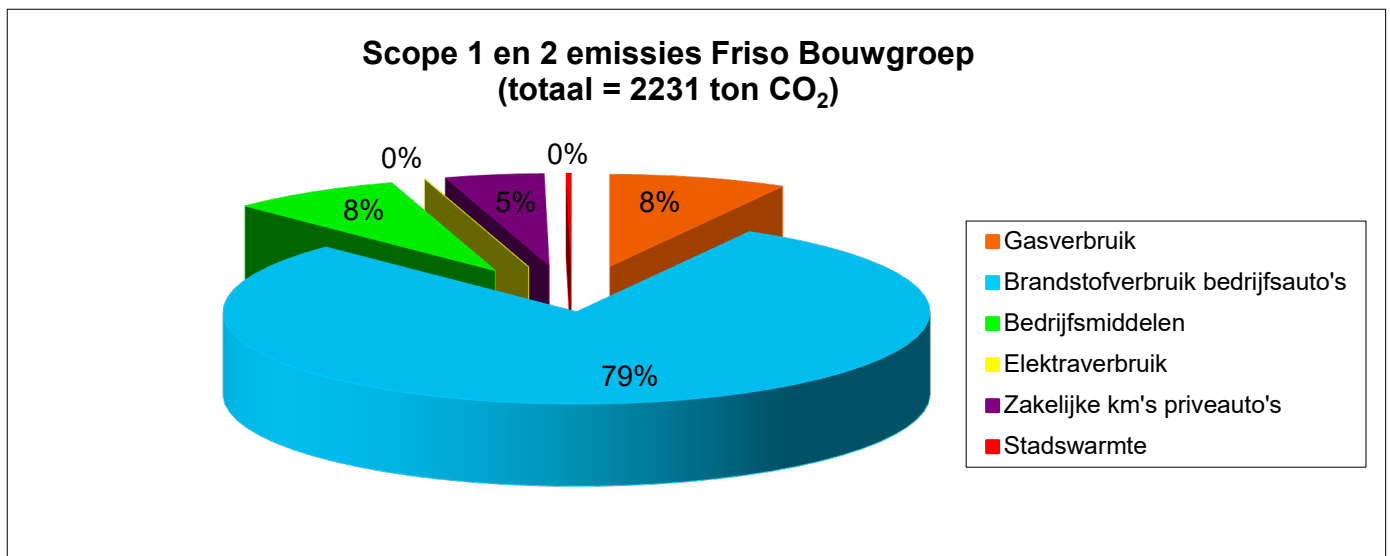
Een voorbeeld hiervan is de leverancier "Greenstar". Met deze partij zijn we in gesprek om te kijken wat de mogelijkheden zijn. De bestuurder krijgt met de techniek van Greenstar persoonlijk bericht over zijn manier van rijden en krijgt tips om dit te verbeteren. Lees meer op de website van Greenstar: <https://greenstarcar.com/#wagenparkbesparing>

4. Mogelijkheden voor individuele bijdrage

ideeën om CO2 te besparen zijn meer dan welkom. Ideeën om de CO2 uitstoot nog verder te verlagen, kunnen worden doorgegeven via e-mail aan Jabin de Jong (Jabin.deJong@frisobouwgroep.nl) Zo zetten we ons samen in om onze CO2 reductiedoelstelling te behalen.

5. Informatie over huidig energieverbruik

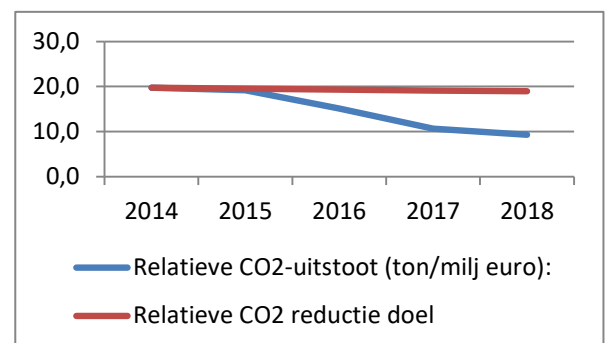
In 2019 zijn alle gegevens over 2018 verzameld. Met behulp van deze gegevens is een nieuwe CO2 footprint gemaakt. Het resultaat hiervan is te zien in onderstaande grafiek.

Figuur 2 CO2 emissies 2018

Trends binnen het bedrijf

Nu de CO2 footprint van 2018 bekend is, kan deze vergeleken worden met voorgaande jaren. In de grafiek hiernaast is te zien dat er een positieve dalende trend is. De CO2 uitstoot wordt gerelateerd aan de omzet van Friso Bouwgroep. In figuur 2 is te zien dat de relatieve uitstoot nog steeds dalende is. Door de hoge omzet in 2017 en 2018 door HAPS is de verwachting voor 2019 dat de relatieve uitstoot weer licht zal stijgen.

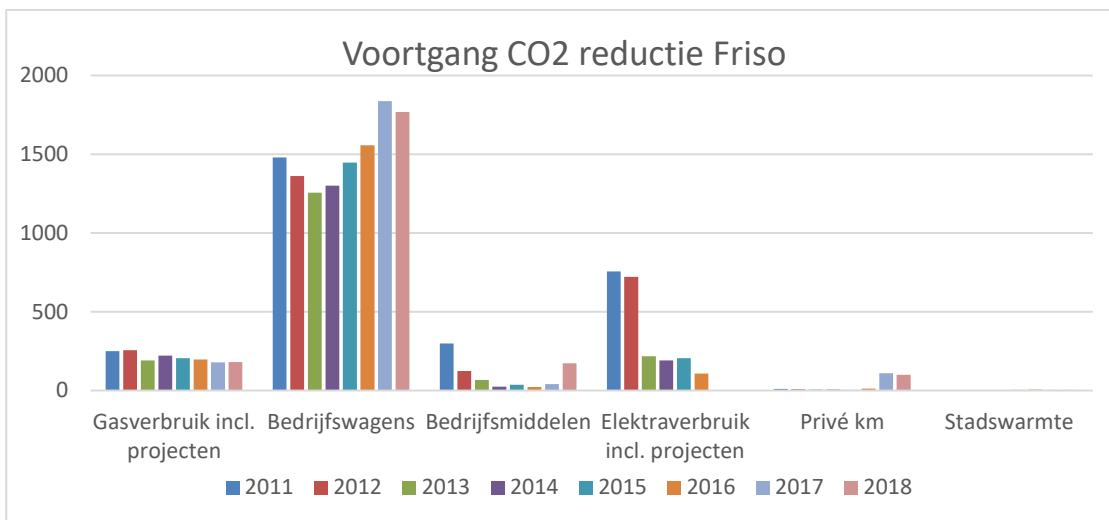

Figuur 3 Resultaten CO2 reductie doelen

In de onderstaande grafiek is het verloop van de absolute CO2 uitstoot weergegeven per jaar. Wat opvalt zijn de volgende zaken:

- **Brandstofverbruik is licht gedaald. Door onder andere carpoolen.**
- **Gasverbruik blijft nagenoeg gelijk**
- **Bedrijfsmiddelen zijn gestegen door inzet aggregaten**
- **De uitstoot door elektraverbruik blijft 0 doordat er alleen nog maar groene energie wordt ingekocht.**

Algemeen: Als we kijken naar 2018 dan worden de doelstellingen (5% reductie over 2014) ruimschoots gehaald. Het actief werken aan besparingen binnen projecten vergt wel nog aandacht.

Figuur 4 Voortgang CO2 reductie

6. Scope III

Als we kijken naar de doelstelling van scope III "Friso heeft zichzelf het doel gesteld om voor 2020 minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project." dan is in onderstaande tabel af te lezen dat we op de goede weg zitten.

Scope 3	2016	2017	2018
Aantal uitgevoerde projecten*	1	3	4
Doelstelling	1	2	3

Figuur 5 Scope III resultaten

Rond de bouwvak worden de resultaten over het eerste half jaar van 2019 gecommuniceerd.